بقلاستى تاپسىرمانى دەستە بەرىك ساقتاپ، كورىكتى شىنجياڭ قۇرايىق

ساياحات ارناۋلى پويەز سانىنىڭ رەكورد جاراتۋىنىڭ استارىنداعى لوگىكا

تيانشان باعامى

□ انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئتلىشسى لۇ فىڭباۋ

بيىل جىل باسىنان بەرى شىنجياڭ بۇكىل ەل كولەمىندە ساياحات كاسىبىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىنىڭ وزگەشە ۇلگەسىن جانە دۇنيە دۇنيەسىندەگى ماڭزدى ساياحات نسانالى جەرىن بەلسەنە تۇلعالاپ، ساياحات كاسىبى بارىنشا ارتتىردى، تەك ساياحات ارناۋلى پويەزىنەن 134ىن جۇرگىزىپ، تاريحتاعى سول تۇستاعى ەڭ جوعارى رەكوردتى جاراتتى. ساياحات ارناۋلى پويەزى جونىندەگى ساندى مالىمەت ايرىقشا كوزگە ئتۇستى، مۇنىڭ استارىندا شىنجياڭنىڭ ساياحاتتى دامىتۋ ساياساتى ـ شارالارىنىڭ پارمەندى بولىپ، ساياحاتتىق تۇتىنۇ بازارىنىڭ ۇزدىكسىز گۇلدەنىپ، شىنجياڭعا كومەك بەرۋدىڭ تىرەك بولۋ تەبىنىنىڭ ۇزدىكسىز ارتىپ، ساياحات كاسىبىندە جوعارى ساپالى دامۇ كۇيىنىڭ جارىققا شىققانىدىعى اڭعارىلادى.

ساياسات ـ شارالار ناقتى ٴارى جارامدى بولدى

"مەملەكەتتىڭ جانە شىنجياڭنىڭ ساياحاتتى دامىتۋ جونىندەگى ساياساتى بەلسەندى دە ناقتى بولىپ، اناعۇرلىم كوپ ساياحاتشىلاردى شىنجياڭعا كەلىپ ساياحاتتاۋعا باۋرادى"، ـ دەدى 10 ـ ايدىڭ 23 ـ كۇنى اۋتونومياليا رايوندىق ساياحات قوعامىنىڭ ورىنباسار باستىعى جاڭ شياۋيۇي.

بيىل مەملەكەتتىك كەڭەس كەڭسەسى «ساياحاتتىق تۇتىنۇدىڭ كومەسكى كۇشىن جارىققا شىعارۋ ارقىلى ساياحات كاسىبىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتۋ جونىندەگى ٴبىرقانشا شارانى» باسپا تاراتىپ، ساياحات كاسىبىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتۋ جونىندە 5 جاقتا 30 ٴتۇرلى قىزمەت شاراسىن العا قويدى.

شىنجياڭ شىنجياڭدى ماەدەنيەتپەن نارلەندىرۋدى تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، ساياحات ارقىلى شىنجياڭدى گۇلدەندىرۋ ستراتەگياسىن ىسكەرىلەي اتقارىپ، كوپ ٴتۇرلى شارالاردى تەڭ قولدانىپ، ساياحات كاسىبىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتتى.

2 ـ ايدا اۋتونومياليا رايون ماەدەنيەت جانە ساياحات قىزمەتى ٴماجلىسىن اشىپ، ماەدەنيەت پەن ساياحاتتى توعىستىرىپ دەڭگەيىن جوعارىلاتۋ، ساياحات سارا ونىمدەرىن جارىققا شعارۋ، كاسىپ سالاسىن دامىتىپ، دارەجەسىن جوعارىلاتۋ، كاسىپ كۇيى ونىمدەرىن جەتىلدىرۋ، بازار باسقارۋ ساپاسىن جوعارىلاتۋ، ۇگىتتەۋ جانە جوسپارلاۋ ـ ساتۋ ونىمدەلگەن جوعارىلاتۋ سىندى 6 ٴرى ينجەنەريانى اتقارىپ، ساياحات كاسىبىنىڭ جوعارى ساپالى دامۇىن ىلگەرىلەتتى.

6 ـ ايدا 2023 ـ جىلعى اۋتونومياليا رايوننىڭ ساياحاتتى دامىتۋ جينالىسى جانە "شىنجياڭ جاقسى جەر" اتىنداعى ساياحاتتى تانىستىرۋ ٴماجلىسى قاشقاردا وتكىزىلىپ، شىنجياڭنىڭ ساياحات كاسىبىنىڭ دامۇىنىڭ "قۇرىلىس جوباسىن" كەسكىندەدى.

جەر ـ جەر ساياحات كاسىبىنىڭ قالىپنا كەلۋ جانە دامۇ ورايىن مەقتى ۇستاپ، ساياحات بەسەرىن جاقسى ٴارى تولىق بەسەدى.

شىنجياڭنىڭ قار ـ مۇز بايلىعى مول، جەر ـ جەر ٴوز جەرىنىڭ ەرەكشەلىگىن تاناق ەتىپ، قاز ـ مۇز بايلىعىن ىسكەردەلەي اشىپ، قار ـ مۇز كاسىبىن تەرەڭ يگەرىپ، جاڭا كاسىپ كۇيىن ۇزدىكسىز قاراستىرىپ، سالت ـ سانا، ادەت ـ عۇرىپتى، مەرەكە ـ مەيرام قيمىلدارىن، دەنە تاربيە جارىستارىن قىس ماۋسىمىنداعى ساياحات مازمۇنىنا ەڭگىزىپ، قار ـ مۇز ساياحاتىنا جاڭا ومىرشەڭدىك كۇش ۇستەيدى.

جەر ـ جەر دەمالىس كۇندەرى ورايىن مەقتى ۇستاپ، ماەدەنيەت ساياحاتى تۇتىنۇى ساياساتىندا ۇزدىكسىز جاڭالىق اشىپ، ىلگەرىلەتىپ، ٴارقايسى ۇلكەن باڭكەلەرمەن جانە ماەدەنيەت ـ ساياحات كاسىپورىندارىمەن، ساۋداگەرلەرمەن سەلبەستىك ورناتىپ، اس ـ سۋ، جاتىن ورىن، سارپاراۋ، ساياحات، ساتىپ الۋ، كوڭىل اشۋ سالالارىن بەتكە الىپ تۇتىنۇدى جەبەۋ قيمىلدارىن ورىستەتىپ، تۇتىنۇدىڭ كومەسكى كۇشىن ٴونىمدى تۇردە تۇدىرىپ ٴارى ساياحاتتىق سيلىق ـ قوسىمشا قاراجات ساياتىن مەن جەڭىلدىك جاساۋ شارالارىن شعارىپ، ساياحاتشىلاردى شىنجياڭعا كەلىپ ساياحاتتاۋعا باۋرادى.

"ساياحات ساياساتىنىڭ ۇتىمدى جەتەگىندە، ٴبىز ٴونىم جوباسىن ونان ارى بايىتىپ، كەمەلدەندىرىپ، ساياحاتشىلاردىڭ ٴتىپتى دە كوپ قاجەتتىن قاناعاتتاندىرىدى". شىنجياڭ تەمىر جول ساياحاتتى دامىتۋ توبى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ورىنباسار دىرەكتورى حۋاڭ تيڭفىن بىلاي دەدى: تيانشاننىڭ سولتۇستىگىندە سولتۇستىك شىنجياڭدى اينالا ساياحاتتاۋعا بولادى، تيانشاننىڭ وڭتۇستىگىندە وڭتۇستىك شىنجياڭدى ساياحاتتاۋ ارمانىن جۇزەگە اسىرۋعا بولادى، ۋاقىتتى سالىستىرمالى جەتەرلىك بولعان ساياحاتشىلار وڭتۇستىك ـ سولتۇستىك شىنجياڭدى اينالا ساياحاتتاۋدى ۇسىنىپ، ساياحات ارناۋلى پويەزىنىڭ بۇكىل شىنجياڭدى قامتۋىن جۇزەگە اسىردى.

ماەدەنيەت ـ ساياحات بازارى قارقىندى قالىپنا كەلدى

بيىل جۇڭچيۋ، مەملەكەت مەرەكەسى سىندى قوس مەرەكە كەزىندە، شىنجياڭ كوپ كەزەڭ ساياحات ارناۋلى پويەزىن جۇرگىزىپ ساياحاتشىلاردى تاسىدى، بۇكىل ەلدىڭ جەر ـ جەرىنەن شىنجياڭعا كىرگەن 12 كەزەڭ ساياحات ارناۋلى پويەزى دە تيانشان الابىندا جۇيتكىدى. ساناق ساندى مالىمەتىندە كورسەتىلۋىنشە، قوس مەرەكە كەزىندە شىنجياڭ جالپى 15 ميلليون 110 مىڭ 800 ساياحاتشى (رەت) قابىلداپ، سالىستىرمالى ولشەم بويىنشا 2019 ـ جىلعى مەملەكەت مەرەكەسى دەمالىسى كەزىندەگىمەن سالىستىرعاندا 61% . 9 ارتقان.

بۇل بيىلعى شىنجياڭ ساياحاتى بازارىنىڭ "ورلەۋىنىڭ" كۇشتى بولۋىنىڭ نقشام كورىنىسى. الدىڭعى 7 ايدا شىنجياڭعا ساياحاتتاي كەلگەندەر 140 ميلليون ادامنان (رەت) اسىپ، تيانشان بوعدا كولى، سايرام كولى، باينبۇلاق سياقتى كورىنىس وڭىرلەرى ىركەس ـ تىركەس ساياحاتشىلاردى قابىلداۋدىڭ قاۋىرت مەزگىلىن قارسى الدى.

"ٴار كۇنى 7 رەت كونسەرت قويامىز، ٴار مايدان كونسەرت كورەرمەندەرگە ىندەت ەتۋگە تابانداى بولىپ، تەرەڭدەتۋ، كوكەيگە ۇيالاتۋ، كادەگە جاراتۋ قىزمەتتىن شىنايى ويداعىداي ىستەۋ؛ تەكسەرۋ ـ زەرتتەۋدە ناقتى ماسەلەنى ويداعىداي شەشۋگە اناعۇرلىم باسا ٴمان بەرىپ، كەلەلى جاعدايعا قىزمەت وتەۋ ارقىلى ماسەلەلەردى دالمە ـ ٴدال تابۋدى، زەرتتەۋگە ساباقتاستىرۋ ارقىلى ماسەلەلەرگە تالداۋ جاساۋدى، دەلولارعا تالداۋ جاساۋ ارقىلى ماسەلەلەرگە تەرەڭ ۋي جۇگىرتۋدى، بۇقارامەن ەتەنە بولۋ ارقىلى ماسەلەلەردى شەشۋدى ورىندىداۋ؛ داۋىدى ىلگەرىلەتۋدە داۋ مەن حاۋىپسىزدىكتى ٴبىر تۇتاس جوسپارلاۋعا اناعۇرلىم باسا ٴمان بەرىپ، "ٴتورتتى نەگىزگى ساتىعا جەتكىزۋدى" ۇيرەنۋ، جالپىلاستىرۋ، قىستاقتا تۇرۋ قىزمەتتىن كۇشەيتۋ، ساپالىلاندىرۋ، جىل سوڭى مەن جىل باسىنداعى ٴوندىرىس حاۋىپسىزدىگى قىزمەتى سياقتىلاردى مەقتاپ يگەرۋ؛ قادالاۋ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدە شىنايى تەكسەرۋگە، ناقتى تۇزەتۋگە اناعۇرلىم باسا ٴمان بەرىپ، ماسەلەنى دالمە ـ ٴدال تاۋىپ تىزىمدىكتى اقاۋسىزداندىرىپ، ىلگەرىلەتۋدە داۋ مەن حاۋىپسىزدىكتى ٴبىر تۇتاس جوسپارلاۋعا اناعۇرلىم باسا ٴمان بەرىپ، "ٴتورتتى نەگىزگى ساتىعا جەتكىزۋدى" ۇيرەنۋ، جالپىلاستىرۋ، قىستاقتا تۇرۋ قىزمەتتىن كۇشەيتۋ، ساپالىلاندىرۋ، جىل سوڭى مەن جىل باسىنداعى ٴوندىرىس حاۋىپسىزدىگى قىزمەتى سياقتىلاردى مەقتاپ يگەرۋ؛ قادالاۋ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدە شىنايى تەكسەرۋگە، ناقتى تۇزەتۋگە اناعۇرلىم باسا ٴمان بەرىپ، ماسەلەنى دالمە ـ ٴدال تاۋىپ تىزىمدىكتى اقاۋسىزداندىرىپ، ىلگەرىلەتۋدە داۋ مەن حاۋىپسىزدىكتى ٴبىر تۇتاس جوسپارلاۋعا اناعۇرلىم باسا ٴمان بەرىپ، "ٴتورتتى نەگىزگى ساتىعا جەتكىزۋدى" ۇيرەنۋ، جالپىلاستىرۋ، قىستاقتا تۇرۋ قىزمەتتىن كۇشەيتۋ، ساپالىلاندىرۋ، جىل سوڭى مەن جىل باسىنداعى ٴوندىرىس حاۋىپسىزدىگى قىزمەتى سياقتىلاردى مەقتاپ يگەرۋ؛ قادالاۋ، رەتتەۋ ـ تۇزەتۋدە شىنايى تەكسەرۋگە، ناقتى تۇزەتۋگە اناعۇرلىم باسا ٴمان بەرىپ، ماسەلەنى دالمە ـ ٴدال شارا قولدانىپ، ٴونىمدى جونگە سالىپ، بىرىككەن كۇش قالىپتاستىرىپ بىرلەسىپ ارەكەتتەنە وتىرىپ رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ كەرەك.

ٴماجلىس مىنالاردى تالاپ ەتتى: "باسىم كوپ ساندىنى" ناقتى يگەرىپ، ناقتى، جارامدى بولۋدان جازباي، ٴار ساداعى نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمى مەن پارتيا مۇشەلەرىنىڭ نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەسىنىڭ ٴونىمدى قامتۋىن ۇزدىكسىز كۇشەيتۋ كەرەك. نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمى شۇجيى، تۇرلىشە قىزمەت ورىندارى پارتيا مۇشەلەرى، جىلجىمالى پارتيا مۇشەلەرى قاتارلىلاردىڭ نازارىا ۇيرەنۋىن ويداعىداي يگەرىپ، ٴونىمدى تۇعىر ورناتىپ، بارلىق ادامدا ونىمدىلىك كورسەتۋدى ورىندىداۋ؛ "بەسته جاقسى" ولشەمدەنگەن، جۇيەلىلەنگەن پارتيا ياچەيكاسىن قۇرۋ سياقتىلاردى تىڭعىلىقتى ىلگەرىلەتىپ، پارتيا مۇشەلەرىن ٴىس تىندىرىپ، ناتيجە شعارۋعا اناعۇرلىم ويداعىداي جەتەكتەپ، بارلىق ارەكەتتە ونىمدىلىك كورسەتۋدى ورىندىداۋ؛ ۇقساماعان ساداعى نەگىزگى ساتى پارتيا ۇيىمى ٴىس جۇزىندىكپەن بىرلەستىرىپ باعىنتامالىق تۇرىدە رەتتەۋ ـ تۇزەتۋ شارالارىن جاساپ، بارلىق بستە ونىمدىلىك كورسەتۋدى ورىندىداۋ كەرەك. ٴار دارەجەلى پارتيا ۇيىمدارى 2 ـ توپتاعى نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەگە ۇيىمدىق باسشىلىقتى جانە قىزمەت جەتەكشىلىگىن كۇشەيتىپ، ساياسي جاۋاپكەرشىلىكتى مەقتاپ ارقالاپ، قىزمەت جاۋاپكەرشىلىگىن ناقتىلاندىرىپ، نەگىزگى تاقىرىپتىق تاربيەنىڭ ٴتۇرلى ٴتۇيىندى شارالارىنىڭ تياناقتانۋىنا، ناقتىلانۋىنا شنايى كەپىلدىك ەتۋ كەرەك.

10 ـ ايدا 500دەن استام ساياحاتشى وتىرعان Y406/7 رەتكى ساياحات پويەزى چىڭدۋ شعىس ۆوگزالىنان شعىپ، باتىسقا بەت الىپ، شىنجياڭعا قاراي اتتاندى؛

...

شىنجياڭنىڭ ساياحات كاسىبىنىڭ قاۋىرت دامۇىنىڭ استارىندا، بارلىق جەردەن سەزىنۋگە بولاتىن شىنجياڭعا كوەكتەسۋ كۇشتەرى بار.

بيىل جىل باسىنان بەرى ٴارقايسى ولكە، رايون، قالالاردان شىنجياڭعا 66 ساياحات پويەزى بۇكىل ەلدىڭ جەر ـ جەردەن ساياحاتشىلاردى شىنجياڭعا كوركەم كورىنىستى تاماشالاپ، ٴدامدى تاعامدارىدان اۋىز تيۋگە اكەلدى.

سوڭعى 5 جىلدان بەرى شىنجياڭ بۇكىل ەلدەگى ساياحات پويەزدەرىنىڭ ەڭ شوعىرلى باعىتى بولدى. 2018 ـ جىلدان 2022 ـ جىلعا دەيىن، بۇكىل ەلدىڭ جەر ـ جەرىنەن شىنجياڭ باعىتىنا قاراي قاناعات ساياحات پويەزى 449 بولىپ، شىنجياڭعا جىنى 284 مىڭ 100 جولاۋشى (رەت) اكەلدى.

"ساياحاتشىلار اناعۇرلىم جاقسى ساياحات سەزىنۋىن ٴۇمىت ەتتى، 'پويەزگە وتىرىپ شىنجياڭدى ساياحاتتاۋ' سىندى وسى ٴتاسىل جولاۋشىلاردىڭ نەگىزگى تاڭداۋىنىڭ بىرىنە اينالدى"، ـ دەدى جاڭ شياۋيۇي.

شىنجياڭنىڭ ساياحات بايلىعى مول، بۇعان قاتىناس ـ تاسىمال ورەسىنىڭ ۇزدىكسىز جوعارىلاۋى قوسىلعاندا شىنجياڭدى ساياحاتتاۋ ساياحاتشىلاردىڭ ٴبىرشاما قارسى الۋىنا يە بولدى. "جيڭحى" اتتى، "لۇڭتاي" اتتى شىنجياڭعا كىرەتىن ساياحات ارناۋلى پويەزدەرى جاعدايعا قاراي جارىققا شعىپ، جايلى پويەز ورتاسى، مول ساپار جەلسى ارقىلى پويەز ادامعا قاراي ٴجۇرۋ، تۇندە ٴجۇرىپ، كۇندىز ساياحاتتاۋ سىندى ساپار ۇلگىسىن جۇزەگە اسىرىپ، جولاۋشىلاردىڭ جول ازابىن ازايتۋمەن بىرگە، ەڭ جوعارى دەڭگەيدە تاسىمال قۇاتىن قامتاماسىزداندىرىپ، ساپار قاجەتتىن قاناعاتتاندىردى.

بيىل شىنجياڭنىڭ تەمىر جول تاراۋلارى شىنجياڭعا كەلەتىن ساياحاتشىلاردى بەلسەنە قابىلداپ، موتورلى ۆاگوندار قۇراماسى مەن جاي پويەزدەى ۇشتاسترۋ، كۇندىز بەن ٴتۇندى ۇشتاسترۋ، تۇراقتى پويەز بەن ارناۋلى پويەزدەردى ۇشتاسترۋ سىندى تەمىر جول ساياحاتى جولاۋشى تاسىمالى ونىمدەرىن ۇسىندى؛ "ۇشاقتى جالعا الۋ + ارناۋلى پويەز"، "تۇراقتى پويەز + ارناۋلى پويەز" سياقتى "ۇلكەن قاتىناس + تۇسكەن جەرىنەن ساياحاتتاۋ ارناۋلى پويەزى" ۇلگىسىن قولدانىپ، ەل ىشىندەگى ساياحاتشىلاردىڭ شىنجياڭعا كەلۋىنە قولايلى كوپتەگەن ەرەكشە ساياحات ارناۋلى پويەزى جەللەرىن ۇسىندى ٴارى گۇاڭجوۋ، حاڭجوۋ، شاڭحاي، شي ـ ان سياقتى جەرلەرگە بارىپ كاسىپورىندارمەن بايلانىس جاساپ، سەلبەستىك قاتىناسىن ورناتىپ، شىنجياڭنىڭ ساياحات بايلىعىن ۇگىتتەپ، ساياحات ارناۋلى پويەزىنىڭ باسىمدىعىن تانىستىرىپ، شىنجياڭعا كەلەتىن ساياحاتشىلاردى قابىلداۋ قىزمەتىن بىرگە ويداعىداي ىستەدى. "ٴبىز اناعۇرلىم كوپ بايلىقتى سالىپ، اناعۇرلىم زور كۇش قوسىپ، قىزمەت وتەۋ ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ماركا قۇرىلىسىن كۇشەيتىپ، اناعۇرلىم كوپ ساياحات ارناۋلى پويەزىن جۇرگىزەمىز"، ـ دەدى حۋاڭ تيڭفىن.

لق تولادى"، ـ دەدى قاشقار يپارحان باقشاسى كورىنىس ٴوڭىرى ساياحاتشىلارعا قىزمەت وتەۋ ورتالعىنىڭ جاۋاپتىسى ورگۇل حۇدابەدى.

"ٴتۇرلى ساياساتتار مەن شارالاردىڭ قولداۋىندا شىنجياڭنىڭ ماەدەنيەت ـ ساياحات بازارى ورنىقتى قالىپنا كەلىپ، جىلدام جاقسارا باستادى"، ـ دەدى جاڭ شياۋيۇي.

ومىرشەڭدىككە تولى شىنجياڭ مىناداي ساندى مالىمەتتەردەن كورىنەدى: الدىڭعى 9 ايدا شىنجياڭ تەمىر جولىنىڭ جولاۋشى جونەلتۋ مولشەرى 33 ميلليون 882 مىڭ ادامعا (رەت) جەتىپ، 2019 ـ جىلعى سول تۇستاعىمەن دەڭگەيلەس بولدى؛ 10 ـ ايدىڭ 9 ـ كۇنىنە دەيىن ٴۇرىمجى دىۋوپۋ حالقارالىق اۋەجايىنىڭ بيىلعى جولاۋشى قابىلداۋ ـ جونەلتۋ مولشەرى 20 ميلليون ادامدىق (رەت) ۇلكەن وتكەلدەن ٴوتىپ، ٴوتۋ ۋاقىتى 2019 ـ جىلعىمەن سالىستىرعاندا 11 كۇن بۇرىن بولدى.

"سىرتقا شعىپ ساياحاتتاۋ قاجەتى قاناعاتتاندىرىلىپ، ساياحات بازارى جىلدام جاقسارىپ، ساياحاتشى قابىلداۋ مولشەرى كورنەكتى ارتتى"، ـ دەدى شىنجياڭ ايۋانكى حالقارالىق ساياحات كووپەراتيۆى شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ باس دىرەكتورى لي حۇي.

ماەدەنيەت ـ ساياحات بازارىنىڭ جىلدام جاقسارۋىمەن بىرگە، شىنجياڭ ٴار ٴتۇرلى كۇرس، جارىس جانە اۋىس ـ كۇيىس قيمىلدارىن بەلسەنە ۇيىمداستىرىپ، كاسىپپەن شۇعىلدانۋشىلاردىڭ ماماندىق ساپاسىن جوعارىلاتتى؛ قىزۋار قارجى سالىپ، الەۋمەتتىك دارەتحانا، اۆتوتۇراق سياقتى سايكەستى قۇرىلعىلاردى جاقسارتىپ، دەڭگەيىن كوتەردى ٴارى باسقارۋ سەرپىننەن ارتتىرىپ، ساياحاتتىق قىزمەت وتەۋ ساپاسىن ونان ارى جوعارىلاتتى.

شىنجياڭنىڭ جەر ـ جەرى ماەدەنيەت ـ ساياحات تۇتىنۇ تەرەزەسىن مەقتى يگەرىپ، كورىنىس ٴوڭىرى، الاڭ ـ ساراي، كوڭىل اشۋ ورىندارى ىركەس ـ تىركەس تەگىن، جارتى باعا، ارزاندىتۋ سياقتى كوپتەگەن فورمادىعى ساياحاتتا تيىمدىلىك جاساۋ شارالارىن ۇسىنىپ، ماەدەنيەت ـ ساياحات تۇتىنۇىنىڭ كومەسكى كۇشىن ۇزدىكسىز اشتى.

"شىنجياڭ ەل ٴىشى ـ سىرتىنان توپ ـ توپ ساياحاتشىلاردى باۋراپ، ساياحات ارناۋلى پويەزىنە سارقىلماس جولاۋشى قاينارىن ىرىزدىرىپ ازىرلەدى"، ـ دەدى حۋاڭ تيڭفىن. بيىل جىل باسىنان بەرى شىنجياڭنىڭ تەمىر جول تاراۋى 134 كەزەڭ ساياحات ارناۋلى پويەزىن جۇرگىزىپ، قابىلداعان ساياحاتشى سانى 62 مىڭعا (رەت) جەتىپ، ەڭكەۋى دە تاريحتاعى سول تۇستاعى ەڭ تاماشا ورەگە جەتتى.

شىنجياڭعا كومەكتەسەتىن ولكە، قالالار زور كۇشپەن قولداۋ كورسەتتى

8 ـ ايدا تۇڭعىش كەزەكتى وڭتۇستىك جۇرەدەگى پويەزى جانە "سۇيشۇ" اتتى شىنجياڭعا كومەكتەسۋ ساياحات ارناۋلى پويەزى 660تان استام ساياحاتشىنى الىپ، ون مىڭ شاقىرىم شالعايداعى كورىكتى شىنجياڭعا اتتاندى.

9 ـ ايدا Y465 رەتكى "جيڭحى" اتتى ساياحات ارناۋلى پويەزى 500دەن استام ساياحاتشىنى الىپ بەيجيڭ باتىس ۆوگزالىنان حوتانعا جول الدى.

ەلمىزدەگى تۇڭعىش 10 مىڭ مەترلىك تەرەڭ ۇڭعىمانىڭ بۇرعىلاۋ تەرەڭدىگى 8000 مەتردەن استى

انار بۇلت \ شىنجياڭ گازەتىنىڭ ٴتىلشىسى **يۇي جياڭيان**، ەرىكتى ٴتىلشى **ۋاڭ چىڭكاي** 10 ـ ايدىڭ 27 ـ كۇنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. جۇڭگو مۇناي تارىم مۇناي الابىنان ۇعىسۋىمىزشا، 10 ـ ايدىڭ 25 ـ كۇنى ەلمىزدەگى تۇڭعىش 10 مىڭ مەترلىك تەرەڭ ۇڭعىما ـــ تارىم مۇناي الابى شىندي تاكى 1 ـ ٴنومىرلى ۇڭعىماسىنىڭ بۇرعىلاۋ تەرەڭدىگى 8000 مەتردەن اسىپ، 8056 مەترگە جەتكەن. جوباداعى قارقىنعا نەگىزدەلگەندە، وسىدان كەيىنگى 3 ـــ 4 اي ۋاقىت ىشىندە ٴتىپتى دە قيىن جەرقاباتىن بۇرعىلاۋ كەزەڭىنە جالپى بەتتىك قادام تاستايدى.

شىندي تاكى 1 ـ ٴنومىرلى ۇڭعىماسىنىڭ نسانالىق بۇرعىلاۋ تەرەڭدىگى 11 مىڭ 100 مەتر، تاكلاماكان ٴشولىنىڭ قويناۋىندا. بۇرعىلاۋ جۇمىسى باستالعان 5 ايدان بەرى ەلمىزدىڭ مۇناي، گاز ۇڭعىماسىن بۇرعىلاۋ ـ بارلاۋ ۇلكەن ولشەمدەگى كيگىزبە قۇبىرىنىڭ ەڭ تەرەڭگە جبەرىلۋ، جىبەرىلگەن كيگىزبە قۇبىردىڭ تونناجى ەڭ اۋىر بولۋ سياقتى كوپتەگەن رەكوردتى جاراتتى.

قازىر شىندي تاكى 1 ـ ٴنومىرلى ۇڭعىماسىنىڭ تۇبىندەگى تەمپەراتۋرا 155 سەلتسي گرادۋستان، قىسىم 110 مەگاپاسكالدان استى. جوعارى جەر قاباتىمەن ۇقساماي تىنىس، بۇل ۇڭعىما 8000 مەترلىك ەرەكشە تەرەڭ قاباتقا وتكەندە، تەمپەراتۋرا مەن قىسىم بارعان سايىن جوعارىلاپ قانا قويماي، كادۋەلگى بۇرعىلاۋ جابدىعىنىڭ بەلگىلەنگەن تەمپەراتۋرا، قىسىم توزىمدىلىگىنىڭ ەڭ جوعارى شەگىنەن اسىپ كەتكەن، بۇدان سىرت ۇڭعىما استىندا ۇڭعىماعا شۇ ٴوتىپ، شۇ جايلۋ، وڭاي قيسايۋ جانە جوعارى قويۋلىقتاعى كۇكىرتتى سۇتەگى سياقتى قاتەرلەرگە ٴدوپ كەلەدى.

"اسىرەسە، وسىدان كەيىن 9000 مەترلىك جانە 10 مىڭ مەترلىك ەرەكشە تەرەڭ قاباتقا بۇرعىلاپ جەتكەندە، ۇقساس تۇردەگى ۇڭعىما بۇرعىلاۋدىڭ ەشقاندايى پايدالانۋ ماتەريالى جوق، ۇلگى الارلىق تەحنيكالىق پارامەتر كورسەتكىشى دە جوق". تارىم مۇناي الابى باقلاۋ ورتالعىنىڭ بۇرعىلاۋ باس باقلاۋشىسى مين پىڭ شندي تاكى 1 ـ ٴنومىرلى ۇڭعىماسىن 10 مىڭ مەتر تەرەڭدىككە قاراي بۇرعىلاۋدىڭ قيىندىعىنىڭ كۇرت ارتاتىندىعىن ٴبىلدىردى.

وسى ٴۇشىن تارىم مۇناي الابى ٴداستۇرلى "كاسىپتەر بويىنشا ٴبولۋ، باسقارۋ بويىنشا بولەككە ايىرۋ" سىندى بۇرعىلاۋ ۇيىمداستىرۋ فورماسىن تالقاندا، ٴپان اتتاعان قىزمەت تۇعىرىن ورناتىپ، ينجەنەريا مەن گەولوگيانى ٴبىر تۇلعالاندىرۋدى، علمي زەرتتەۋ مەن ٴوندىرىستى ٴبىر تۇلعالاندىرۋدى ىلگەرىلەتىپ، بۇرعىلاۋ ـ بارلاۋ، گەولوگيا، ينجەنەريا سياقتى "كشى اترەتتەردى" "قۇرامىا ارمياعا" وزگەرتىپ، ٴتىپتى كوپ كاسىپتەردى، ٴتىپتى كوپ پاندەردى تىعىز سايكەستىرىپ، سەلبەسىپ شايقاس جۇرگىزدى. كوز كورمەيتىن، قول جەتپەيتىن جەر استىنىڭ اسا تەرەڭ قاباتىندا حاۋىپ ـ قاتەرلەردى دەر كەزىندە الدىن الا قاداعالاي مەجەلەپ، بۇرعىلاۋ جابدىعىن جانە پارامەتردى دينامىكالى رەتكە سالىپ، ٴاربىر قابات جۇيەسىنە، ٴاربىر ۇڭعىما بولىگىنە "وزىنە ساي كەلگەن" سايكەستى بۇرعىلاۋ جابدىعى قۇراماسى مەن ينجەنەريالىق تەحنيكا شارالارىن ازىرلەدى.

تارىم مۇناي الابى بارلاۋ ـ اشۋ دستەرى ٴبولمىى تايپىن ٴوڭىرىن بارلاۋ ـ اشۋ نسانى ٴبولمىنىڭ 3 ـ دارەجەلى ينجەنەرى لىۋ جينلۇڭ مىنانى ٴبىلدىردى: وسىدان كەيىن "جەر استى چومولاڭما شىڭىن" بويىسۇندىرۋ بارىسىندا، بۇرعى ۇشىنىڭ ٴار رەتكى تومەن بويلاۋىنىڭ ٴبارى بەلگىسىز سالانىڭ سىرىن اشۋ، ٴار مەتر ىلگەرىلەۋدىڭ ٴبارى "بارلاۋ ـ اشۋ شەكتەلگەن اۋماقتا" سايىس جاريالاۋ، ونان دا ماڭزدىسى، جاڭا رەكورد جاراتۋ بولىپ تابىلادى.

(باسى 1 ـ بەتتە)

مەملەكەتتىڭ "ەلەكتردى باتىستان شعىسقا جەتكىزۋ" دەگى ماڭزدى بازالارىنىڭ ٴبىرى رەتىندە، شىنجياڭ شىنجياڭنىڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۋدە ايلىق، كوپ كۇن ساۋدالاۋعا ۇيىمداستىرۋ تەبىنىن ارتتىرۋ ارقىلى ساۋدالاۋ پەريودىن قىسقارتىپ، ساۋدالاۋ جيىلىگىن جوعارىلاتىپ، سىرتقا جەتكىزىلەتىن ەلەكتر مولشەرىن مۇمكىندىكتىڭ بارىنشا ارتتىرىپ، اناعۇرلىم كوپ جاسىل، جاڭا ەنەرگيامەن بۇكىل ەلگە تيىمدىلىك جەتكىزدى. بيىل جىل باسىنان بەرى مەملەكەت ەلەكتر تورى شىنجياڭ ەلەكتر قۋاتى شەكتى سەرىكتەستىگى "جىلدىق + ايلىق + اي ٴىشى" بويىنشا ەلەكتر ساۋداسىنان جيىنى 138ىن ورىندىداپ، 16 ولكەگە ەلەكتر جەتكىزدى.

سونىمەن قاتار مەملەكەت ەلەكتر تورى شىنجياڭ ەلەكتر قۋاتى شەكتى سەرىكتەستىگى شىنجياڭ ەلەكترىن سىرتقا جەتكىزۋدىڭ "جاسىل تانسقىسىن" بەلسەنە تۇلعالاپ، سىرتقا جەتكىزىلەتىن جاسىل ەلەكتر ساۋداسىنان جيىنى 41ىن (رەت) ۇيىمداستىرىپ، ساۋدالاعان ەلەكتر مولشەرى ٴبىر ميلليارد 120 ميلليون كيلووۆات ساعات بولىپ، 2022 ـ جىلعى ساۋدا كولەمىنىڭ 65 ەسەسىندەي بولدى. حاڭجوۋ 19 ـ كەزەكتى ازيا سپورت جارىسىندا، حاڭجوۋ 4 ـ كەزەكتى ازيا مۇگەدەكتەر سپورت جارىسىندا جاسىل ەلەكتر جالپى ساۋداسىنىڭ ىشىندە، شىنجياڭنىڭ جاسىل ەلەكتر ساۋداسىنداعى ەلەكترمەن قامداۋ مولشەرى ەڭ ۇلكەن ولكەگە اينالدى.

ميلليون كيلووۆات ساعات بولىپ، جالپى ساۋدالانعان ەلەكتر مولشەرىنىڭ 43%ىن يەلەپ، حاڭجوۋ ازيا سپورت جارىسىندا، ازيا مۇگەدەكتەر سپورت جارىسىندا جاسىل ەلەكترمەن قامداۋ مولشەرى ەڭ ۇلكەن ولكەگە اينالدى.